

Plátanie starých dlhov novými je pyramídová pasca

- Redakce CZ24 News | 26. listopadu 2020

EU: Prvá vlna koronavírusovej pandémie nachytala európskych politikov a ich inštitúcie nepripravených, na riešenie negatívnych karanténnych dôsledkov. Potom sa nečudujme, že ekonomika starého kontinentu utrpela historické škody, keď HDP klesol o viac ako 10 percent. Na jeho záchranu sa podujala, ako napokon vždy, Európska centrálna banka. Napumpovala do ekonomiky eurozóny nepredstaviteľných 1,3 bilióna eur na vykúpenie štátnych dlhopisov najviac zadlžených členských krajín eurozóny. Ďalší balík vyčlenila na poskytovanie lacných pôžičiek pre svoje podriadené banky, čo sa ukázalo že stačiť nebude. A tak začala ako na bežiacom páse tlačiť ďalšie peniaze, ktorých objem je dnes možno aj 3 bilióny eur. Keďže spomínaná masa nie je krytá ničím, bolo ich úročenie v rámci menovej politiky niekoľko desiatín percenta pod nulou.

Pumpovanie týchto nekrytých peňazí však spôsobuje obrovskú zadlženosť, ktorá je krytá verejným dlhom a ten ECB vykúpe späť. A tak dlhy financované ďalšími peniazmi sú kryté novým dlhom, čo však nie je nič iné, ako pyramídová hra. Keďže peniaze od ECB sú len na záchranu pandemiou poznačenej európskej ekonomiky a nie na obnovenie jej rastu, zapojila sa prvýkrát v histórii do pomoci aj Európska komisia.

Európska komisia emituje európske dlhopisy

Na tohtoročnom letnom summite najvyšších predstaviteľov krajín únie v Bruseli, sa okrem viacročného európskeho rozpočtu na roky 2021-2027, schválil aj Fond novej generácie v objeme 750

miliárd eur. Schvaľovanie oboch rozpočtov navzájom súviselo, pretože šetrné štáty akým sú Dánsko, Rakúsko, Holandsko a Švédsko, nesúhlasili s tým, aby sa z objemu 750 miliárd eur vyčlenilo 500 miliárd eur ako nenávratné peniaze a zvyšok ako úverové peniaze. Napokon súhlasili s tým, že nenávratné granty budú len 390 miliárd eur a úverové peniaze budú vo výške 360 miliárd eur, čo pre najviac zadĺžené krajiny nebola dobrá správa. Zapojenie Európskej komisie je pre väčšinu z nás obrovským prekvapením, keďže vieme, že nemá vlastné peniaze a bude si musieť emitovaním európskych dlhopisov peniaze požičať. Či sa jej podarí získať nejaké finančné zdroje z doteraz nepoznaných daní ako digitálne, či emisné dane, nebudeme špekulovať.

Zo spomínaného objemu vyčlenených peňazí by v priebehu 7 rokov malo prísť na Slovensko takmer 44 miliardy eur. V tejto sume započítané aj doteraz nevyčerpané peniaze z viacročného európskeho rozpočtu, pričom zo spomínaného Fondu novej generácie by sme mali obdržať 7,5 miliardy eur. Na aké účely sa však peniaze použijú rozhodne na návrh slovenskej vlády Európska komisia do 30. apríla 2021. Návrh reformiem už v rámci písomného dokumentu „Moderné a úspešné Slovensko“ máme vypracovaný, počítame s reformou v 8 oblastiach, ktoré sa týkajú fiškálnej reformy, zelenej ekonomiky, trhu práce a sociálnej udržateľnosti, vzdelávania, vedy, výskumu a inovácii, zdravia, verejných inštitúcií a regulácie a napokon digitalizácie. Z nich by sme chceli vybrať aspoň 5 takých, ktoré by nám po odsúhlasení Európska komisia preplatila.

Podmienečné čerpanie rozpočtových peňazí

Slovensko sa dnes nachádza v druhej pandemickej koronavírusovej vlne už bez „vypnutia ekonomiky“, keďže dopad z prvej vlny znamená obrovský ekonomický prepád. Za tejto situácia sa vláda skôr zameriava na pomoc udržania zamestnanosti, na ktorú zo štátneho rozpočtu už minula takmer 600 miliónov eur. Najnovšie sa Európska komisie rozhodla vydať dlhopisy SURE v objeme 100 miliárd eur, z ktorých môžeme čerpať ďalšie peniaze na udržanie zamestnanosti, za podmienky ich návratnosti. A tak sú najväčším problémom v súčasnosti narastajúce deficity verejných financií a preto ministerstvo financií už vyzvalo všetky podriadené rezorty, aby pre budúci rok počítali so znižovaním prevádzkových nákladov.

Po schválení európskeho rozpočtu na roky 2021-2027 a fondu obnovy, sa k obsahu musia vyjadriť aj všetky národné parlamenty. Problémom schvaľovania môže byť stanovisko Nemecka, ktoré ako terajšia predsedníčka krajina Rady EÚ, ich čerpanie podmieňuje aj dodržiavaním právneho štátu, s čím nesúhlasí Maďarsko a Poľsko. Navyše je čerpanie peňazí podmienené aj schválením azylovej a migračnej dohody, s čím nesúhlasia krajiny V4, vrátane Slovenska. Za obrovskými peniazmi zo všetkých strán, však treba vidieť aj obrovskú zadĺženosť všetkých účastníkov trhu, ktorá sa bude musieť raz aj zaplatiť. Máme vážne obavy, že splácanie dlhov bude fungovať tak, ako v prípade už spomínanej pyramídovej schémy, keď v nebankových inštitúciách sa úroky vyplácali len za podmienky nových vkladov. Podľa všetkého sa doterajšie dlhy budú splácať len novými dlhmi aj preto, že navrhované štrukturálne zmeny nebudú generovať takú vysokú pridanú hodnotu, aby sa dlhy mohli 30 rokov splácať už od roku 2027.

Ing. Róbert Hölcz, CSc. je ekonóm

Autor: Róbert Hölcz

Zdroj: <https://zemavek.sk/>